

★ приредио

Александар Гаталица

АНЕГДОТЕ

ВЕЛИКИМ

МУЗИЧАРИМА

★ илустровао

Марко Сомборац

Креативни центар

Анегдоте о великим музичарима
прво издање

Приредио
Александар Гаталица

Илустровао
Марко Сомборац

Уредник
Слађана Илић

Ликовно обликовање
Душан Павлић

Лектори
Виолета Бабић и Мирјана Делић

За издавача
Љиљана Маринковић, директор

Издаје
Креативни центар, Београд
Градиштанска 8
тел.: 011/ 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
e-mail: info@kreativnicentar.rs
web: www.kreativnicentar.rs

Штампа
Графипроф

Тираж
2.000

Copyright © Kreativni centar 2010

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-36

ГАТАЛИЦА, Александар (1964)
Анегдоте о великим музичарима / приредио
Александар Гаталица ; илустровао Марко
Сомборац. - 1 изд. - Београд : Креативни
центар, 2010 (Београд : Графипроф). - 70 стр.
: илустр. ; 24 cm

Тираж 2.000.

ISBN 978-86-7781-721-3

а) Музичари - У анегдотама
COBISS.SR-ID 174996236

Анегдоте о ВЕЛИКИМ музичарима

★ приредио
Александар Гаталица
★ илустровао
Марко Сомборац

Креативни центар

★ Садржај

КОМПОЗИТОРИ

- 6 ГЕОРГ ФРИДРИХ ХЕНДЛ
- 8 ФРАНСОА КУПРЕН
- 9 КРИСТОФ ВИЛИБАЛД ГЛУК
- 10 ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ
- 12 ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН
- 14 ЂОАКИНО РОСИНИ
- 16 ФЕЛИКС МЕНДЕЛСОН
- 17 ФРЕДЕРИК ШОПЕН
- 18 ЈОХАНЕС БРАМС
- 20 ЂУЗЕПЕ ВЕРДИ
- 21 СТЕВАН СТОЈАНОВИЋ МОКРАЊАЦ
- 22 ГУСТАВ МАЛЕР
- 23 КЛОД ДЕБИСИ
- 24 АРНОЛД ШЕНБЕРГ
- 25 МОРИС РАВЕЛ
- 26 БЕЛА БАРТОК
- 27 ИГОР СТРАВИНСКИ
- 28 ПЕТАР КОЊОВИЋ
- 30 МИХОВИЛ ЛОГАР
- 31 ЛЕОНАРД БЕРНШТАЈН

ИНСТРУМЕНТАЛИСТИ

- 34 НИКОЛО ПАГАНИНИ
- 36 ФРАНЦ ЛИСТ
- 38 АЛЕКСАНДАР ДРАЈШОК
- 39 ВЛАДИМИР ДЕ ПАХМАН
- 40 ИГНАЦИ ЈАН ПАДЕРЕВСКИ
- 41 СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ
- 42 ЛЕОПОЛД ГОДОВСКИ
- 43 ФРИЦ КРАЈСЛЕР
- 44 АРТУР ШНАБЕЛ
- 46 АРТУР РУБИНШТАЈН
- 48 ЈАША ХАЈФЕЦ
- 49 АНДРЕЈА ПРЕГЕР
- 50 ИСАК ШТЕРН
- 51 ЏОШУА БЕЛ

ДИРИГЕНТИ

- 54 АРТУРО ТОСКАНИНИ
- 55 КАРЛ БЕМ
- 56 ВИЛХЕЛМ ФУРТВЕНГЛЕР
- 58 ХЕРБЕРТ ФОН КАРАЈАН
- 59 ОСКАР ДАНОН

ПЕВАЧИ

- 62 ЕНРИКО КАРУЗО
- 64 МАРИЈА КАЛАС
- 65 ЛУЧАНО ПАВАРОТИ

КРИТИЧАРИ

- 68 ЕДУАРД ХАНСЛИК
- 69 ЏОРџ БЕРНАРД ШО
- 70 ХАРОЛД Ц. ШЕНБЕРГ

★ УВОД

Можда вам се може учинити да је писање анегдота о великим музичарима лако. Да би неко ушао у анегдоту, пре свега треба да буде чистунац, а потом помало и развратник. Само у споју таквих крајности проналазе се смешне ситуације, а музичари су, чини се, као створени за такав спој. Нема ниједног музичара који није чистунац, најпре стога што је музика од свих уметности најсличнија математици, а онда и зато што је за свирање свих инструмената (осим, како кажу музичари, за махање диригентском палицом) потребна изузетна прецизност и увежбаност прстију. Ипак, да само чистунске особине негују, музичари би зацело били досадан свет. Зато су се они побринули да буду прекомерни на сваки начин: у љубомори, у одавању пороцима, у треми на сцени, у месијанству које су многи око себе ширили годинама. У таквом споју родиле су се бројне анегдоте, а у овој књизи забележене су најсмешније. Пошто је ово издање посвећено младима, клонио сам се оних шаљивих прича које су смешне само професионалцима, па сам у избор уврстио оне догодовштине које показују музичаре као смешну децу која су кроз живот проносила свој несвакидашњи таленат.

*У Београду, 1. априла 2010
Александар Гајшалица*

КОМПОЗИТОРИ

ГЕОРГ ФРИДРИХ ХЕНДЛ (1685-1759)

Најпознатија Хендлова дела:

- Музика на води (1717)
- Музика за краљевски вайцромеш (1749)

Немачки композитор Георг Фридрих Хендл, уз Баха, најутицајнији је барокни композитор. На сликама из његовог времена представљен је као весео, помало пуначак човек, са сјајем у очима, па се и по томе, не само по његовим делима, може закључити да је бављење музиком за њега било велика забава.

Велики човек, велики апетит

Баш као и опус, Хендлу је и апетит био огroman. Прича се да је једном дошао у гостионицу и наручио шеснаест различитих јела, и уз то вино и пиво. Гостионичар је примио наруџбину, поставио сто и – чекао.

– Но, шта чекате? – нестрпљиво га упита Хендл.

– На ваше друштво, господине, које ће појести сва јела која сте наручили.

– Друштво? – зачуди се композитор. – Друштво – то сам ја!

Велики човек, плитак џеп

Хендл је извесно време имао финансијских потешкоћа, па гости-ма није могао, као дотад, да понуди богату трпезу. Седећи тако једне вечери у својој кући окружен пријатељима, Хендл нагло устаде и рече:

– Морам да запишем једну дивну тему која ми је управо пала на памет. Опростите, али морам сместа да је забележим.

Затим отрча у своју собу. Пријатељи су га неко време чекали, убеђени да се Георг Фридрих препустио компоновању, али када су завирили у његову собу, затекли су га како се за столом служи печењем.

ФРАНСОА КУПРЕН (1668-1733)

Најпознатија Купренова дела:

- Дела за чембало: Прва књига (1713)
- Друга књига (1717) • Трећа књига (1722)
- Четврта књига (1728) • *Нације*, соната праћена са четири свите у стиловима четири народа (1726)

Иако је за живота постао познат као Велики Купрен, да би се разликовао од бројних чланова своје породице који су такође били музичари, француски композитор Франсоа – Велики Купрен – данас је познат пре свега по композицијама других стваралаца који су се користили његовим стилем. Изгледа да је за то крив инструмент клавсен на којем је Купрен мајсторски свирао. Кад је тај скромни инструмент с диркама уступио место тонски далеко моћнијем клавиру, и Купрен је пао у засенак.

Нешто му се покварио вид

Краљ Луј XIV одредио је свом композитору Купрену, чувеном клавсенисти, краљевску плату, али и исто такав порез! Тако је уметник био присиљен да штеди. Киван на краља, Купрен није желео да му пружи ништа више од онога на шта је службено био обавезан. Једног дана краљ га је позвао на партију карата. У страху да не изгуби још који дукат, Купрен се оваквим извињењем ослободио тог и свих сличних будућих позива: – Величанство, изузетно ми је жао, али ја не разликујем краља од жандара!

КРИСТОФ ВИЛИБАЛД ГЛУК (1714-1787)

Најпознатија Глукова дела:

- Опера *Орфеј и Еуридика* (1762)
- Опера *Алкестиса* (1767)
- Опера *Ифиџенија у Аулиди* (1774)
- Балет *Дон Жуан* (1771)
- Опера *Ехо и Нарцис* (1779, друга верзија 1780)

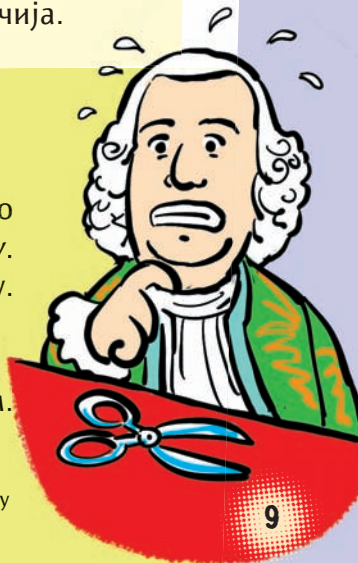

Немачки композитор Кристоф Вилибалд Глук реформатор је у жанру опере. Био је један од оних композитора који су били деца свог времена. Стил је градио између Венеције и Париза, стално ослушкујући шта од њега захтева публика. На крају је рекао:
– Цео живот сам путовао и у опери добијао аплаузе, али су ми напослетку остале само ваши у коси и буђаве гаће од кочија.

Нема тих пара...

Када се једне године вратио у Париз, Глук је присуствовао једној веома популарној представи у *Италијанском театру*. Певао је чувени кастрат* Кафарели, који је одушевио публику. Још док је трајао френетичан аплауз, неко упита Глука:
– Господине, шта бисте ви дали да певате као Кафарели?
– Ни грам онога што је он дао! – одговори Глук са смешком.

* Кастрати су били певачи који су пристајали да их кастрирају да би достигли висину женских гласова (прим. ред.).

Да би неко ушао у анегдоту,
пре свега треба да буде чистунац,
а потом помало и развратник.

Само у споју таквих крајности проналазе
се смешне ситуације, а музичари су,
чини се, као створени за такав спој.

Ипак, да само чистунске особине негују,
музичари би зацело били досадан свет.

Зато су се они побринули да буду прекомерни
на сваки начин: у љубомори, у одавању пороцима,
у треми на сцени, у месијанству које су многи
око себе ширили годинама. У таквом споју родиле су се
бројне анегдоте, а у овој књизи забележене су најсмешније.

Препоручујемо!

ISBN 978-86-7781-721-3

9 788677 817213

www.kreativnicentar.rs